

De brief van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 2 november 1998 (kenmerk TRCJZ/1998/389) aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangaande het in werking stellen van artikel 66, eerste lid, onderdeel d, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Naar aanleiding van bovengenoemde brief deelt de Raad voor dierenaangelegenheden U het volgende mede.

De Raad heeft met instemming kennis genomen van het feit dat de notificatieprocedure tot een positieve reactie van de Europese Commissie heeft geleid. In zijn advies van 30 augustus 1994 heeft de Raad reeds uitgesproken het niet uitgesloten te achten dat de Europese Commissie ontvankelijk zou zijn voor de Nederlandse argumenten om met het voorgenomen vergunningstelsel een "handelsbelemmering" op te werpen.

De Raad is verheugd dat U thans op korte termijn een voordracht wilt doen tot inwerkingtreding van de onderhavige bepaling. De Raad heeft zich hiervan bij herhaling een voorstander betoond.

De Raad benadrukt nogmaals zijn eerdere standpunt, waarnaar U in Uw brief ook verwijst, dat in de vergunningen voor biotechnologische handelingen voorschriften en beperkingen kunnen worden opgenomen ten aanzien van de zogenaamde vervolghandelingen, zodat deze vervolghandelingen niet afzonderlijk vergunningplichtig hoeven te worden gemaakt. Hij onderschrijft Uw standpunt dat deze overwegingen ook gelden voor de vervolghandelingen met genetisch gemodificeerde dieren die in Nederland geïmporteerd worden. Hij vraagt echter Uw aandacht voor de hieromtrent in punt 2 hieronder gemaakte opmerkingen.

In Uw brief geeft U te kennen dat U het vergunningstelsel voor het binnen Nederland brengen van genetisch gemodificeerde dieren of producten daarvan met ingang van 1 februari 1999 in werking wilt laten treden. Nu inmiddels duidelijk is geworden* dat het in werking treden van het vergunningstelsel nog even op zich laat wachten, acht de Raad het opportuun om U in kennis te stellen van een drietal nadere overwegingen, die in de Raad aan de orde zijn geweest.

* Uw brief van 4 februari 1999 (kenmerk VVM.99418) aan de Voorzitter van de Vaste Commissie voor LNV van de Tweede Kamer

1. Producten van genetisch gemodificeerde dieren

De wetstekst (en daarvan afgeleid Uw in de aanhef genoemde brief) spreekt steeds van genetisch gemodificeerde dieren of producten daarvan. Nergens wordt echter gespecificeerd om welke producten het hier gaat. De Raad acht een dergelijke specificatie noodzakelijk. In zijn eerder aangehaalde advies van 30 augustus 1994 schrijft de Raad dienaangaande: "Bij ... producten moet gedacht worden aan die producten van dieren waarmee dieren gecreëerd kunnen worden (bijvoorbeeld eicellen, sperma of embryo's). De rest van de producten, verreweg het grootste deel, zou dan niet onder de vergunningsplicht vallen." De Raad staat nog steeds achter dit eerder uitgebrachte advies.

2. Geen vergunningplicht voor vervolghandelingen

Zoals hierboven reeds aangegeven, is de Raad met U van oordeel dat voorschriften en beperkingen ten aanzien van vervolghandelingen op grond van artikel 66, lid 5, in de vergunning kunnen worden opgenomen en dat deze vervolghandelingen niet afzonderlijk vergunningplichtig behoeven te worden gemaakt via artikel 66, lid 1, sub d.

In de praktijk is echter gebleken dat in de verleende vergunningen de vervolghandelingen onvoldoende sluitend worden geregeld. Als voorbeeld moge genoemd worden dat het aantal genetisch gemodificeerde dieren dat een vergunninghouder mag fokken vrijwel nooit beperkt wordt.

De Raad vraagt in dit verband Uw aandacht voor twee problemen:

- a. De vergunninghouder mag de genetisch gemodificeerde dieren vrijelijk ter beschikking stellen of doorverkopen aan anderen, mits het doel waarvoor de dieren gebruikt worden gelijk is. Ook deze anderen kunnen de dieren doorfokken en doorverkopen. Op deze manier kan nauwelijks zicht worden gehouden op aantallen en gebruiksdoelen, tenzij in de oorspronkelijke vergunning stringente kettingsbedingen worden opgenomen.
- b. Te allen tijde moet voorkomen worden dat genetisch gemodificeerde dieren in de voedselketen terecht komen. Dit geldt niet alleen in ons land, maar zal ook tot beperkende bepalingen omtrent de export van genetisch gemodificeerde dieren moeten leiden.

Voor de Dierenbescherming is de huidige vergunningpraktijk en de twijfel of vervolghandelingen op bevredigende wijze in de vergunning voor vervaardiging te reguleren zijn, reden om te pleiten voor de introductie van een vergunningplicht voor de vervolghandelingen. De overige leden kunnen die conclusie niet trekken, maar spreken in meerderheid wel uit te betwijfelen of de huidige praktijk afdoende de vervolghandelingen reguleert.

Een aantal leden van de Raad is sterk gekant tegen introductie van een vergunningplicht voor vervolghandelingen via artikel 66, lid 1, sub d. Naar hun mening is het huidige ten dienste staande instrumentarium (vergunning op grond van artikel 66 GWWD en verdere vergunningen van de COGEM en de DEC's) afdoende en introductie van een vergunningplicht voor vervolghandelingen zou een overbodige en ongewenste curatele inhouden.

3. Het beoordelen van vergunningaanvragen voor de import van genetisch gemodificeerde dieren of producten daarvan

De Raad heeft uitvoerig stilgestaan bij de vraag hoe de Commissie Biotechnologie bij Dieren (CBD) de vergunningaanvragen voor de import van genetisch gemodificeerde dieren of producten daarvan zou moeten toetsen. Naar de mening van de Raad is de aard van die toets afhankelijk van de interpretatie die gegeven moet worden aan de Europese eis, dat de vergunningprocedure "binnen een redelijke termijn doorlopen kan worden."

Als de periode die de CBD thans nodig heeft voor het toetsen van vergunningaanvragen voor het vervaardigen van genetisch gemodificeerde dieren kan vallen onder de terminologie "redelijke termijn", dan ziet de Raad geen reden waarom voor de **import** een andere toets zou moeten gelden dan voor het **vervaardigen** van genetisch gemodificeerde dieren. Integendeel, de wens om de import vergunningplichtig te maken kwam juist voort uit de overweging dat men dieren waarvan de vervaardiging in Nederland niet werd toegelaten, niet vrijelijk uit het buitenland moet kunnen halen.

Overigens moet bedacht worden dat de vergunningprocedure voor import veelal sneller zal kunnen verlopen dan voor vervaardiging, omdat veel gegevens over de genetische modificatie al bekend zijn en eventuele risico's van de vervaardiging niet meer gelopen worden. Naar de mening van de Raad zal de afweging uiteindelijk echter dezelfde moeten zijn.

Vanzelfsprekend kan de importvergunning voor dieren, voor de vervaardiging waarvan reeds een vergunning is verleend, snel worden afgehandeld.

Als de huidige vergunningprocedure van de CBD als onredelijk lang voor een importvergunning wordt ervaren, zal een aangepaste toets noodzakelijk zijn. De Raad zal desgevraagd graag medewerken aan het vormgeven van een dergelijke "verkorte" toetsingsprocedure.

Den Haag, 23 februari 1999.